

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

quod Superior jubet, subditus obedire non potest: sed quotiescunque Superior præcipere aliquid, quod minus probabile apparet, toties conscientia dicat subdito, quod res præcepta foret illicita: ergo.

16. Probatur sexto Rationibus reflexis & indirectis [1.] prudenter & licite amplectimur sententiam probabiliorē: sed est sententia probabilior, quæ docet, usum opinionis minus tutæ & minus probabilis esse licitum: ergo licite & prudenter hanc sententiam amplectimur, nosque eadem conformamus. Majorem admittunt adversarij paucissimi exceptis, qui tamen sibiipsis malè concordant, ut contra Vincent. Baron. *observat. cit. Matth. de Moja.* minor probatur. Sententia, quæ firmiter nititur fundamentis, est probabilior: sed hæc benigna nititur firmiteribus motivis, tum extrinsecis [de quibus infra] tum intrinsecis partim directis, nempe naturæ probabilis, libertate assentiendi, continuâ Ecclesiæ, Doctorum, Universitatum praxi, oppositæ sententiæ morali impossibilitate & inutilitate &c. partim indirectis: nam [2.] lex dubia, quam probabilis est non dari, quam dari, non obligat: sed lex sequendi in omnibus partem faventem legi, vel probabiliorē, est dubia, eamque est probabilis non existere, quam existere: siquidem multo plures sunt, qui hanc legem negant, quam admittunt, neque adversarij hanc legem probant argumentis, non facile solubilibus: ergo ejusmodi lex & obligatio non datur. Major constat: Lex non sufficienter promulgata non obligat: sed lex dubia non est sufficienter promulgata: ergo. Unde [3.] in dubio melior est conditio possidentis in omni materia virtutis, [ut disp. 3. a. 3. probavimus] sed lex obligans ad tutiorem & probabiliorē est dubia, possessio verò stat pro libertate: ergo melior est conditio libertatis; adeoque quam liberè tam licite amplectimur sententiam minus tutam, & minus probabilem [4.] si daretur ejusmodi lex, nostra sententia non esset probabilis, quia contra legem non potest dari practica probabilitas: sed Adversarij negare non possunt, quia nostra sententia sit saltem probabilis: ergo iidem debent concedere non dari certam legem in contrarium. [5.] Incredible videtur, ut lex pertinet ad jus & legem naturalem in Ecclesia Catholica à pluribus, iisque piis, ac doctis ignoretur, quam agnoscat: sed lex ista sequendi tutiora & probabiliora pertinet ad legem naturæ, quæ tamen à pluribus iisque doctis ac piis in Ecclesia Catholica ignoratur, quam agnoscitur: ergo ejusmodi lex non datur. [6.] Lex evitandi peccata materialia est pro statu naturæ lapsæ moraliter impossibilis, magis nociva, quam proficua communi bono: sed ideo obligamur sequi probabiliorē, quia tenemur evitare periculum peccati materialis: ergo. Imò cum etiam opinio probabilior, si faveat libertati, conjunctum habeat periculum peccati materialis, etiam non liceret sequi probabiliorē, ut putat Mercor. supra refutatus. [7.] Veritatem invincibiliter ignorantem error ad culpam imputari non potest: sed constitutus inter duas sententias oppositas, si adhibita diligentia debita non inveniat certam veritatem, invincibiliter

ignorat, ex qua parte stet veritas, tamen una opinio sit probabilior altera: ergo tamen error ad culpam imputari non poterit.

§. IV.

Corollaria.

Inferes ex dictis primò. Prudentem & licitum esse usum opinionis minus tutæ, & æquè probabilis; nam argumenta, quæ probant licitum usum minus probabilis, multo magis vincunt usum opinionis æquè probabilis.

Inferes secundò. Si ly *inim* capias pro eo quod excludit periculum formalis peccati, sic omnem sententiam verè probabilem esse æquè tutam, quia qualibet excludit periculum licitæ & nunc DEUM offendendi, sicque neutra ex oppositis erit magis vel minus tuta.

Inferes tertio. In praxi vix posse contingere, ut quis sequatur opinionem probabilem, quam extrinsecis, tam directis, quam indirectis, & reflexis non videatur probabilior operanti. Nam licet in judicio speculativo & ex vi directi motus aliqua opinio minus probabilis appareat, si tamen accedat extrinsecæ, & indirectæ, in quod dubia lex non obliget, quod melior sit conditio possidentis, quod prudens assensus licite reducat in praxin &c. jam opinioni major probabilitas conciliatur. Ex quo tale judicium certum conscientie deduci potest: *Probabilis est omnibus pensatis esse licitum usum opinionis veri prædicte probabilis, etsi illa secundum motum directum videatur esse minus probabilis, & minus tuta: sed hac opinio v. g. pingere die festo est licitum, est tamen ergo probabilis est, alius usum esse licitum: sed quod probabilis est esse licitum, est evidentius & absolute licitum: ergo.*

Nec tamen probo opinionem Terilli, exillimantis, opinionem minus probabilem ex ipsa sensu & judicio opinantis evadere probabiliorē, eò quod cuilibet suam opinionem si probabilis. Nam contra est primò. Quod proprium judicium nec pertinet ad intrinsecam (cum non sit aliqua ratio assentiendi) nec ad extrinsecam probabilitatem, quæ accipitur ab extrinsecæ dicentis autoritate, quam nemo fecit sibi ipsi: quomodo ergo faciet majorem probabilitatem? Secundò. Judicium proprium opinantis non habet majorem probabilitatem, quam accipiat à motivis, cum ex se sit indifferens, ut sit prudens, vel imprudens: ergo ipsum non potest tribuere novum gradum probabilitatis. Tertio. Sequetur, quod quanto vehementius est judicium, tanto major exinde probabilitas conlucet, quod est falsum; cum judicii vehementia saepe ex passione proveniat, quæ recta ratio magis turbatur, quam juvatur, & hæretici sapienterero suis erroribus maximam judicii pertinaciam [secundum prudentius sed imprudentius] adherent. Suum quidem, ex communi verbo, cuique placitum, at non ideo probabilis; cum facillime aliquo affectu, & passione abducatur à veritate, unde & medici agrotantes proprium placitum prætermittunt, & alienis debent consilium obsequi.

ART.